

แบบถอดองค์ความรู้ของเกษตรกร

๑. เรื่อง เกษตรกรต้นแบบ งานด้านเกษตรไร่นาสวนผสม

๒. ชื่อเกษตรกรเจ้าขององค์ความรู้

- คุณ จิตติมา แสงขาว

- ที่อยู่ เลขที่ ๑๐ ม.๑ ต.โคกสะอาด อ.หนองแสง จ.สระบุรี

- การศึกษา จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

- ชีวิตครอบครัว สมรสกับ นายสุรสรรค์ แสงขาว มีบุตร จำนวน ๓ คน หญิง ๒ คนชาย ๑ คน

๓. ความเป็นมา

เหตุผลที่ทำให้ทำไร่นาสวนผสมคือ เนื่องจากพื้นที่บริเวณบ้านมีมาก โดยได้นำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาเป็นแนวทาง โดยการปลูกพืชผักบริเวณบ้าน เวลาว่างก็ จกรรมต่างๆที่เขาแจกพันธุ์พืช เราก็เข้ามาปลูกบริเวณบ้าน โดยการปลูกผักที่เรากินเองเหลือจาก กินเราถึงเก็บขาย บางครั้งก็แจกกันกินในละแวกบ้านใกล้เรือนเคียง เราจะเน้นปลูกทุกอย่างที่เรากินและกินทุกอย่างที่เราปลูก โปรตีนในบ้านก็มีทั้งไก่ไข่ เป็ด ปลา ให้เลือกกินบางครั้งก็แจกกันกิน

๔. องค์ความรู้และงานที่ภาคภูมิใจ

คุณจิตติมา แสงขาว เป็นเกษตรกรอำเภอหนองแสง จังหวัดสระบุรี ได้รับรางวัลชนะเลิศ จังหวัดสระบุรี สาขาไร่นาสวนผสม ปี ๒๕๕๘ เป็นเกษตรกรต้นแบบที่สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนบนรูปแบบการท การเกษตรผสมผสาน ซึ่ง เป็นแปลงต้นแบบและมีความสามารถเป็นวิทยากรเผยแพร่ความรู้ได้

๕. สรุปองค์ความรู้ที่ใช้

๕.๑ การผลิต

- มีการวางแผนการปลูกพืชตามความต้องการของตลาดและตามภูมิศาสตร์ของพื้นที่ โดยแบ่งพื้นที่อย่างเหมาะสมกับการปลูกพืช วางแผนสลับช่วงการปลูกทำให้ผลผลิตมีออกอย่างต่อเนื่อง

- ใช้น้ำหมักอินทรีย์และปุ๋ยหมักที่ผลิตจากเศษวัสดุในแปลง ในการปรับปรุงบำรุงดิน บำรุงพืช และใช้ในการกำจัดแมลงศัตรูพืช เน้นการใช้สารเคมีให้น้อยที่สุด

- ใช้เศษพืชผักที่เหลือจากการจำหน่ายแล้วก็นำมาเป็นอาหารปลา ทำปุ๋ย น้ำหมักชีวภาพ เพื่อใช้ในการบำรุงพืชผักต่อไป

- มีการนำสิ่งเหลือใช้จากโรงสีข้าวมาใช้อย่างเป็นประโยชน์ เช่น รำที่ได้จากการสีข้าวจะนำส่วนหนึ่งเป็นอาหารปลา และส่วนหนึ่งไปจำหน่ายในท้องถิ่น แกลบนำไปรองพื้นไก่ไข่ ปลาขี้ขาวใช้เป็นอาหารไก่ไข่

๕.๒ การตลาด

ขายผลผลิตในชุมชนและมีพ่อค้าแม่ค้ามารับซื้อถึงแปลง นอกจากนี้ยังรับฝากผลิตภัณฑ์เพื่อนบ้าน มาช่วยจำหน่าย เนื่องจากผลผลิตของตนเองไม่เพียงพอับความต้องการของตลาด เนื่องจากสินค้าที่ผลิตมีความปลอดภัย ได้รับการรับรองเป็นผัก GAP ซึ่งเป็นที่ต้องการของผู้รักสุขภาพ ซึ่งพบว่ารายได้ที่ใช้ในครอบครัวมีอย่าง ต่อเนื่อง และไม่ขาดทุนในการประกอบอาชีพเนื่องจากได้ราคาผลผลิตเป็นที่น่าพอใจ

๖. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑. ด้านลดรายจ่าย – ลดต้นทุนการผลิตโดยการ ปุ๋ยอินทรีย์ ที่ผลิตเอง ใช้น้ำหมักชีวภาพที่ผลิตเอง ป้องกันและกำจัดศัตรูพืช การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคในครัวเรือนเพื่อลดการซื้อสินค้าจากภายนอก
๒. ด้านเพิ่มรายได้– ขายผลผลิตในชุมชน และเกษตรกรทั่วไปที่มาศึกษาดูงาน ได้ราคาเป็นที่น่าพอใจ
๓. ด้านพื้นที่ปลูก – ใช้ปุ๋ยหมักปรับปรุงบำรุงดิน ใช้จุลินทรีย์ย่อยสลายต่อซัง ไม่เผาตอซังข้าว
๔. ด้านการตลาด - ผลิตผลผลิตความต้องการของตลาดอยู่เสมอ เช่น ตลาดต้องการ ผัก ผลไม้ สัตว์อะไรอย่างไร พันธุ์อะไร ในช่วงไหน และวิเคราะห์โอกาสในพื้นที่ในการเพิ่มช่องทางการตลาด
๕. ด้านการรวมกลุ่ม - มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างเกษตรกร ศึกษาดูงาน
๖. ด้านสังคม คือ ความเป็นผู้นำและการเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม พร้อมเผยแพร่ความรู้และประสบการณ์แก่ เกษตรกรทั่วไป

แนวความคิดในการทำงาน

“ทำวันนี้ให้ดีที่สุด ชื่อสัตย์สุจริต ขยันและอดทนให้มากที่สุด อดทนต่อคำพูดของคนทั่วไป อย่าไปใส่ใจกับคำพูดของคนอื่นมากนักเมื่อเราทำดี ทำสิ่งที่ควรไม่เบียดเบียนใครเราก็ทำไป”

หลักคิดในการประกอบอาชีพ

๑. น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๒. เรียนรู้สิ่งใหม่อยู่ตลอดเวลา เป็นคนหัวไวใจสู้ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
๓. มีการวางแผนการผลิตได้อย่างเหมาะสม และการตลาด
๔. เน้นผลิตเอง กินเอง ขายเอง หาดตลาดเอง

ที่มาข้อมูล นางสาววารภรณ์ จจรักษ์ ตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม

พื้นที่ทั้งหมด ๑๐ ไร่ ๒ งาน - ปลูกข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ จำนวน ๔ ไร่ - มะม่วง ๓ ไร่
ผักสวนครัว ๒ ไร่ - กล้วย ๑๕๐ ต้น - เห็ด ๑ โรง - ไม้พื้นเมือง ๕๐ ต้น - บ่อปลา ๑ บ่อ

